

Datum van inontvangstneming : 04/12/2019

Zaak C-769/19**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

21 oktober 2019

Verwijzende rechter:

Spetsializiran nakazatelen sad (bijzondere strafrechter, Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

7 oktober 2019

Andere partij in de procedure:

Spetsializirana prokuratura (bijzondere openbare aanklager, Bulgarije)

Beklaagden:

UC

TD

Voorwerp van het hoofdgeding

Tenlastelegging die bepaalde gebreken vertoont, namelijk een onduidelijke, tegenstrijdige en onvolledige beschrijving van de feiten, op grond waarvan de beklaagden voor de rechter zijn gebracht. Maatregelen om deze gebreken te herstellen.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de verwijzing

Uitlegging van artikel 6 van richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures en verenigbaarheid van een nationale wet met dat artikel.

Het verzoek is gebaseerd op artikel 267 VWEU.

Prejudiciële vraag

Is een nationale wet, die bij een gebrekkige tenlastelegging (waarvan de inhoud onduidelijk, onvolledig of tegenstrijdig is) in geen geval de mogelijkheid biedt tot herstel van deze gebreken door middel van correcties door de openbare aanklager tijdens de voorbereidende zitting waar de gebreken zijn vastgesteld, en in plaats daarvan de rechter steeds verplicht de gerechtelijke procedure te beëindigen en de zaak voor het opstellen van een nieuwe tenlastelegging naar de openbare aanklager terug te verwijzen, verenigbaar met artikel 6 van richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures (PB 2012, L 142, blz. 1), het beginsel van een behandeling binnen een redelijke termijn overeenkomstig artikel 47, tweede alinea, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, het beginsel van voorrang van het Unierecht en het beginsel dat de waardigheid moet worden gewaarborgd, wanneer dat leidt tot een aanzienlijke vertraging van de strafprocedure en de gebreken onmiddellijk tijdens de zitting kunnen worden hersteld?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht en rechtspraak van de Europese Unie

Richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures; verenigbaarheid van een nationale wet met artikel 6

Arrest van 5 juni 2018, ██████ (C-612/15, ECLI:EU:C:2018:392)

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Nakazatelno protsesualen kodeks (Bulgaars wetboek van strafvordering; hierna: „wetboek van strafvordering”), artikelen 246 tot en met 249, artikel 242, artikel 287, artikel 55, artikel 178, artikel 180 en artikel 348

Zakon za normativnite aktove (Bulgaarse wet inzake normatieve handelingen), artikel 46, lid 2

Uitleggingsbeslissing nr. 2 van de Varhoven kasatsionen sad (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Bulgarije) van 7 oktober 2002

Uitleggingsbeslissing nr. 6 van de Varhoven kasatsionen sad van 19 februari 2018

Arrest nr. 14 van de Konstitutsionen sad (grondwettelijk hof, Bulgarije) van 9 oktober 2018

Samenvatting van de feiten en de procedure

- 1 UC en TD zijn aangeklaagd; eerstgenoemde wegens het leiding geven aan een criminele organisatie (in vereniging met andere, in de procedure reeds veroordeelde personen) met het doel het in vereniging met anderen plegen van strafbare feiten overeenkomstig artikel 159a van het Nakazatelen kodeks (Bulgaars wetboek van strafrecht; hierna: „wetboek van strafrecht”) (mensenhandel, in casu met prostituees) in het binnen- en buitenland met het oogmerk zich te verrijken (strafbaar krachtens artikel 321 wetboek van strafrecht), laatstgenoemde wegens deelname aan deze criminele organisatie. Daarenboven wordt UC ervan beschuldigd in drie afzonderlijke gevallen, ter uitvoering van een beslissing van de criminele organisatie, drie vrouwen door het beloven van gunsten te hebben aangeworven voor prostitutie (strafbaar krachtens artikel 159d juncto artikel 159a, lid [2], nr. 6, juncto lid 1, wetboek van strafrecht), alsmede een verdovend middel te hebben bezeten (strafbaar krachtens artikel 354a wetboek van strafrecht).
- 2 De tenlastelegging is op 18 april 2019 ingediend en de voorbereidende zitting heeft op 27 september 2019 met goed gevolg plaatsgevonden.
- 3 Na het horen van betrokkenen heeft de rechter tijdens de voorbereidende zitting vastgesteld dat de tenlastelegging bepaalde gebreken vertoont, namelijk onduidelijkheden, onvolledigheden en tegenstrijdigheden. Het gaat hierbij om het volgende:
- 4 Er wordt tegenstrijdige informatie verstrekt met betrekking tot de plaats waar het strafbare feit krachtens artikel 321 wetboek van strafrecht is gepleegd. In het feitelijk deel wordt gesteld dat de criminele organisatie op het gehele grondgebied actief is geweest, waarbij verschillende steden – Sofia, Bansko, Plovdiv en andere – worden vermeld, terwijl in het concluderend deel alleen Sofia wordt vermeld. Bijgevolg is er wat de plaats van het misdrijf betreft sprake van een tegenstrijdigheid tussen het feitelijk en het concluderend deel: het gehele grondgebied of alleen Sofia.
- 5 Er wordt tegenstrijdige informatie verstrekt met betrekking tot het tijdstip waarop een van de vrouwen voor prostitutie is aangeworven. In het feitelijk deel wordt gesproken over aanwerving in 2016, waarbij de aangeworven vrouw als prostituee werkzaam is geweest in Sofia en Plovdiv, in de zomer van 2016 ook in vakantieoordelen aan de kust en in december 2016 wederom in Sofia; dat houdt in dat de aanwerving als zodanig voor de zomer van 2016 heeft moeten plaatsvinden. Daarentegen wordt in het concluderend deel gesteld dat UC deze vrouw in december 2016 in Sofia heeft aangeworven. Bijgevolg is er sprake van een tegenstrijdigheid tussen het feitelijk en het concluderend deel wat betreft het tijdstip van het strafbare feit: vóór de zomer of in december 2016.

- 6 Elke feitelijke informatie ontbreekt met betrekking tot de beschuldiging dat de criminele organisatie heeft beslist dat UC de drie vrouwen zou aanwerven voor prostitutie. Het betreft een onvolledigheid.
- 7 Het strafbare feit betreffende het bezit van verdovende middelen wordt onduidelijk beschreven, aangezien alleen wordt vermeld dat het verdovende middel is gevonden in de woning van UC en het onduidelijk is of wordt gesteld dat het aldaar in zijn bezit is geweest. Het betreft een onduidelijkheid.
- 8 De openbare aanklager heeft zijn bereidheid getoond om de gebreken door middel van de vereiste verduidelijkingen tijdens de voorbereidende zitting onmiddellijk te herstellen.
- 9 De verwijzende rechter is van mening dat de tenlastelegging formeel rechtmatig zou zijn wanneer de openbare aanklager deze verduidelijkingen zou aanbrengen. Daarna zou de rechter kunnen overgaan tot de verdere proceshandelingen.
- 10 Hiervoor bestaat echter een formeel obstakel: de nationale wet staat de openbare aanklager niet toe de gebreken in de tenlastelegging tijdens de voorbereidende zitting te herstellen. De nationale wet eist de beëindiging van de gerechtelijke procedure en de terugverwijzing naar de openbare aanklager, die een nieuwe tenlastelegging moet opstellen en deze opnieuw bij de rechter moet indienen, die deze in een nieuwe zitting behandelt: dit leidt doorgaans tot een vertraging van een paar maanden.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

Gebreken in de tenlastelegging

- 11 De tenlastelegging bestaat uit een feitelijk deel, waarin de feitelijke beschuldiging wordt uiteengezet, en een concluderend deel, waarin de juridische beschuldiging wordt uiteengezet. Doorgaans worden in het concluderend deel de belangrijkste feiten vermeld, zoals plaats en tijdstip van het strafbare feit, evenals de handelingen die de bestanddelen van het strafbare feit vormen.
- 12 Een tegenstrijdigheid tussen het feitelijk en het concluderend deel of het ontbreken van feitelijke informatie, die voor de juridische beoordeling relevant is, betekent voor de beschuldiging hetzelfde als het ontbreken van voldoende duidelijke feitelijke informatie. Op grond daarvan worden deze gebreken beschouwd als schending van wezenlijke procedureregels, die afbreuk doet aan het recht van de beklaagde om te vernemen waarom hij wordt aangeklaagd. Een schending van procedureregels is wezenlijk wanneer deze schending heeft geleid tot een beperking van de procedurele rechten van de beklaagde of andere betrokkenen en deze niet is verholpen (artikel 348, lid 3, punt 1, wetboek van strafvordering).

- 13 Krachtens artikel 55, lid 1, wetboek van strafvordering heeft de beklaagde het recht te vernemen van welk strafbaar feit en op grond van welke bewijzen hij wordt beschuldigd.
- 14 In punt 4.2 van de uitleggingsbeslissing nr. 2/02 zet de Varhoven kasatsionen sad uiteen dat „de openbare aanklager in het feitelijk deel van de tenlastelegging verplicht is de feiten te vermelden waaruit blijkt dat de bestanddelen voor de kwalificatie van het strafbaar feit zijn vervuld en dat de beklaagde aan het plegen ervan heeft deelgenomen [...] daartoe behoren ook het tijdstip en de plaats waar het strafbare feit is begaan [...]. Ontbrekende informatie aangaande alle feiten van deze categorie vormt een wezenlijke schending van de procedureregels [...]”.

Nationale regeling tot herstel van wezenlijke schending van procedureregels bij een onduidelijke, onvolledige en tegenstrijdige tenlastelegging

- 15 De strafprocedure bestaat uit twee fasen, een voorbereidende en een gerechtelijke fase. De gerechtelijke fase begint met de indiening van de tenlastelegging, waarin de beschuldiging feitelijk en juridisch gedetailleerd wordt uiteengezet.
- 16 Na de indiening van de tenlastelegging wordt binnen twee maanden een voorbereidende zitting vastgesteld. Deze voorbereidende zitting heeft tot doel bepaalde omstandigheden te toetsen, waaronder de rechtmatigheid van de tenlastelegging. Deze beoordeling is onherroepelijk (na verloop van de beroepstermijn of na bekrachtiging van de beslissing in hoger beroep). Het is niet toegestaan op een later tijdstip een nieuw bezwaar op te werpen tegen de rechtmatigheid van de tenlastelegging.
- 17 Een afschrift van de tenlastelegging wordt aan alle betrokkenen toegezonden (aan de beklaagden en aan de slachtoffers), die binnen een termijn van zeven dagen een standpunt kunnen uitspreken. De voorbereidende zitting wordt met hoogstens drie maanden uitgesteld, wanneer een van de betrokkenen niet wordt gevonden of wanneer de termijn van zeven dagen nog niet is verlopen.
- 18 Wanneer de procedure tijdens deze voorbereidende zitting op gang wordt gebracht, behandelen de rechter en de betrokkenen talrijke vragen, onder andere of de tenlastelegging gebreken (met inbegrip van onduidelijkheden, onvolledigheden en tegenstrijdigheden) vertoont, waardoor de beschuldiging niet begrijpelijk is. Na het horen van alle betrokkenen beslist de rechter over deze vraag.
- 19 Wanneer de rechter gebreken in de tenlastelegging vaststelt (een tegenstrijdigheid, een onvolledigheid of een onduidelijkheid vertoont), beëindigt hij de gerechtelijke procedure en verwijst hij de zaak met opgave van de verzuimen terug naar de openbare aanklager (artikel 249, lid 2, wetboek van strafvordering).
- 20 De voorbereidende procedure wordt dan hervat. De openbare aanklager heeft een maand de tijd om een nieuwe tenlastelegging op te stellen. Nadat deze is

opgesteld, wordt zij bij de rechter ingediend. De gerechtelijke fase van de procedure wordt opnieuw geopend en de bovengenoemde stappen worden doorlopen: vaststelling van een nieuwe voorbereidende zitting binnen twee maanden, oproeping van de betrokkenen en een nieuwe toetsing van de tenlastelegging. Indien wordt vastgesteld dat de gebreken niet zijn hersteld of dat er sprake is van nieuwe gebreken, dan wordt de gerechtelijke procedure opnieuw beëindigd en de zaak terugverwezen naar de openbare aanklager.

Nationale regeling tot wijziging van de beschuldiging

- 21 De met de tenlastelegging aangevoerde beschuldiging kan door de openbare aanklager onder de volgende twee voorwaarden worden gewijzigd: de voorbereidende zitting heeft plaatsgevonden en het gerechtelijk onderzoek, namelijk het getuigenverhoor, is begonnen; en er zijn reeds nieuwe bewijzen aangevoerd die tot de conclusie leiden dat het strafbare feit andere kenmerken vertoont, en dat aldus sprake is van een wezenlijke wijziging van het feitelijk deel van de tenlastelegging overeenkomstig artikel 287, lid 1, wetboek van strafvordering.
- 22 De beschuldiging mag overeenkomstig artikel 287, lid 1, wetboek van strafvordering niet gewijzigd worden tot herstel van een gebrek in de tenlastelegging, waarvan reeds sprake was op het tijdstip van de opstelling ervan. Dat wordt als schending van het recht beschouwd, omdat op deze wijze de wettelijk vastgestelde procedure om gebreken in de tenlastelegging te herstellen, wordt omzeild.

Nationale regeling om een kennelijk feitelijke fout te herstellen (artikel 248a wetboek van strafvordering)

- 23 Een kennelijk feitelijke fout is een technische afwijking van de gevormde en schriftelijk verklaarde wil van de openbare aanklager, zoals een foutief geschreven naam, een verkeerde datum of iets dergelijks. Bij een kennelijk feitelijke fout bepaalt de rechter een zittingsdatum voor de inhoudelijke behandeling van de zaak en gelast hij de openbare aanklager de fouten binnen een termijn van zeven dagen te herstellen. Wanneer de openbare aanklager deze niet binnen de termijn herstelt, schrapt de rechter de zittingsdatum en beëindigt hij de gerechtelijke procedure, terwijl hij de zaak voor het opstellen van een nieuwe tenlastelegging terugverwijst naar de openbare aanklager. Vervolgens wordt overeenkomstig de punten 19 tot en met 21 geprocedeerd.
- 24 In de praktijk worden deze kennelijk feitelijke fouten met een verduidelijking van de openbare aanklager hersteld tijdens de voorbereidende zitting. Het herstel geschiedt zodra de rechter de openbare aanklager wijst op de aanwezigheid ervan en de openbare aanklager tijdens de zitting mondeling duidelijk maakt wat hij daarmee heeft bedoeld. Op deze wijze wordt de gerechtelijke procedure niet

beëindigd en wordt de zaak niet terugverwezen naar de openbare aanklager voor het opstellen van een nieuwe tenlastelegging.

Arrest nr. 14 van de Konstitutsionen sad van 9 oktober 2018

- 25 Deze regeling voor herstel van een kennelijk feitelijke fout is in 2017 ingevoerd en is in tegenspraak met de gevestigde nationale rechtstraditie, waarbij elke afzonderlijke schending van de procedureregels bij de opstelling van de tenlastelegging, zelfs het onbelangrijkste, slechts op één manier is te herstellen, namelijk door de gerechtelijke procedure te beëindigen en [de zaak] terug te verwijzen naar de openbare aanklager om een nieuwe tenlastelegging op te stellen. Om deze reden is de nieuwe regeling onmiddellijk voor de Konstitutsionen sad betwist.
- 26 De Konstitutsionen sad heeft geoordeeld dat de correctie van een kennelijk feitelijke fout in de tenlastelegging niet kan worden vergeleken met de wijziging daarvan, waardoor de invoering van een bijzonder procedureregels tot herstel daarvan is gerechtvaardigd.
- 27 Tegelijkertijd heeft de Konstitutsionen sad duidelijk gemaakt dat het niet rechtmatig is het instituut van het herstel van een kennelijk feitelijke fout te gebruiken om in feite een wijziging van de beschuldiging te bewerkstelligen.
- 28 Desalniettemin heeft de Kostitutsionen sad, terwijl hij een andere vraag behandelde (namelijk dat een hogere instantie het vonnis op grond van gebreken in de tenlastelegging niet kan vernietigen, nadat de gebreken tijdens de voorbereidende zitting uitdrukkelijk zijn besproken en dienaangaande een onherroepelijke beslissing is vastgesteld), gewezen op het belang om de zaak binnen een redelijke termijn te behandelen. Bovendien is de Konstitutsionen sad er in het kader van deze uiteenzetting van uitgegaan dat de gebreken in de tenlastelegging overeenkomstig artikel 249, lid 4, nr. 1, wetboek van strafvordering (met inbegrip van onduidelijkheid, onvolledigheid en tegenstrijdigheid) tijdens de gerechtelijke fase kunnen worden hersteld, namelijk zonder vernietiging van het vonnis en terugverwijzing naar de openbare aanklager om een nieuwe tenlastelegging op te stellen.
- 29 De nationale wet voorziet niet in een dergelijke mogelijkheid tot herstel van tekortkomingen in de tenlastelegging na de voorbereidende zitting. Het bovengenoemde oordeel van de Konstitutsionen sad heeft niet geleid tot een wijziging van de wet of de rechtspraak.

Betekenis van het instituut overeenkomstig artikel 249 wetboek van strafvordering voor het nationale recht

- 30 In het merendeel van de strafprocedures worden tijdens de voorbereidende zitting tegenstrijdigheden, onduidelijkheden en onvolledigheden in de tenlastelegging

vastgesteld. Dat verplicht tot het beëindigen van de gerechtelijke procedure en de terugverwijzing van de zaak naar de openbare aanklager. Deze omstandigheid leidt tot een vertraging van enige maanden. In enkele gevallen wordt deze procedure ter correctie van de gebreken in de tenlastelegging meermalen herhaald.

- 31 Voor het merendeel kunnen deze gebreken onmiddellijk worden hersteld en kan de vertraging van meerdere maanden worden vermeden.

Uitlegging wanneer er sprake is van een lacune in de wet

- 32 Wanneer een normatieve handeling onvolledig is, moeten voor de daardoor niet geregelde gevallen de voorschriften worden toegepast die betrekking hebben op soortgelijke gevallen, voor zover dat beantwoordt aan het doel van de handeling. Wanneer dergelijke voorschriften ontbreken, moeten de rechtsbetrekkingen worden geregeld overeenkomstig de fundamentele rechtsbeginselen van de Republiek Bulgarije (artikel 46, lid 2, van de Zakon za normativnite aktove).

Regels betreffende de oproeping

- 33 De betrokkenen bij de procedure, met inbegrip van de beklaagden en de slachtoffers, worden schriftelijk opgeroepen. De oproepingen bestaan uit een met tekst bedrukt blad papier. Daarop worden de naam van de persoon, de processuele hoedanigheid waarin de persoon wordt opgeroepen, namelijk als beklagde of als slachtoffer, evenals de rechten en plichten van deze persoon vermeld. Deze oproepingen zitten niet in een ondoorzichtige envelop, de inhoud ervan wordt aan derden, die geen adressaat zijn, op geen enkele wijze verborgen. Wanneer de desbetreffende persoon niet op het adres wordt bereikt, wordt de oproeping aan bepaalde derden betekend, teneinde deze vervolgens aan de adressaat door te geven. Deze personen, door wie de betekening geschiedt, kunnen de oproeping volledig inzien.

Belang van de redelijke termijn voor de behandeling van strafzaken

- 34 Een beginsel voor de behandeling van strafzaken is het vereiste van een redelijke termijn (artikel 22, lid 1, wetboek van strafvordering).
- 35 Volgens artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden moet een zaak binnen een redelijke termijn worden behandeld. In een reeks van beslissingen heeft het Europees Hof voor de rechten van de mens de terugverwijzing van de zaak naar de openbare aanklager voor het opstellen van een nieuwe tenlastelegging bekritiseerd, wanneer dat is geschied na het begin van de inhoudelijke behandeling, met inbegrip van de tweede of derde instantie.

Verband van de prejudiciële vraag met zaak C-612/15

- 36 De onderhavige vraag wordt gesteld op basis van argumenten die in het arrest van het Hof van Justitie (hierna: „Hof”) van 5 juni 2018, ██████ (C-612/15), zijn uiteengezet en de veronderstelling van de verwijzende rechter ondersteunen dat het nationale recht wat dat betreft niet overeenstemt met het Unierecht, aangezien het voorziet in een niet-doeltreffende regeling voor het herstel van gebreken in de tenlastelegging.
- 37 De prejudiciële vraag heeft betrekking op de handelwijze voor een passend herstel van gebreken in de tenlastelegging. De nationale oplossing vormt een „stap achteruit”, de gerechtelijke procedure wordt immers beëindigd en de zaak wordt terugverwezen naar de voorbereidende fase, waarin een nieuwe tenlastelegging moet worden opgesteld, die opnieuw bij de rechter moet worden ingediend, een nieuwe gerechtelijke procedure moet worden ingeleid, een nieuwe voorbereidende zitting moet worden belegd en de tenlastelegging opnieuw moet worden getoetst, hetgeen soms meermaals wordt herhaald.
- 38 Tegelijkertijd zou uit bepaalde overwegingen in het arrest ██████ (C-612/15) kunnen worden afgeleid dat het Hof de rechtmatigheid van het herstel van gebreken op een andere wijze benadert, en wel „met een stap voorwaarts”, namelijk doordat de rechter, direct nadat hij de gebreken heeft vastgesteld, nog tijdens de terechtzitting de openbare aanklager de mogelijkheid biedt de gebreken te herstellen (zie punten 67, 71, 74, 94 en 95, van het arrest).
- 39 Na bestudering van de conclusie in zaak C-612/15 is de nationale wet aldus gewijzigd dat voorzien is in een voorbereidende zitting, dat wil zeggen dat de nationale rechter reeds verplicht is om de gerechtelijke fase van de procedure in te leiden, omdat hij tijdens deze voorbereidende terechtzitting alle mogelijke gebreken in de tenlastelegging, met inaanmerkingneming van de desbetreffende tegenwerpingen van de verdediging, volledig moet vaststellen. De eerste door het Hof in punt 67 van het arrest ██████ (C-612/15) genoemde handeling („[...] de gerechtelijke fase van de procedure [...] inleiden”) is door de nationale wet reeds dwingend voorgeschreven.
- 40 De nationale wet staat echter de tweede handeling, namelijk dat de rechter „die onregelmatigheden zelf moet herstellen”, niet toe. De nationale wet staat niet toe dat de rechter, nadat hij de openbare aanklager duidelijk op de gebreken heeft gewezen, hem tijdens dezelfde terechtzitting de mogelijkheid biedt deze te herstellen en vervolgens tijdens dezelfde terechtzitting, met inaanmerkingneming van het standpunt van de verdediging, toetst of deze fouten daadwerkelijk zijn hersteld.

Toepassing van het Unierecht op de feiten van het hoofdgeding

- 41 Toepassing van artikel 6, lid 1, tweede volzin, van richtlijn 2012/13. Deze bepaling vereist de „onverwijld[e]” informatie betreffende de beschuldiging. Om

die reden rijst de vraag of aan dat vereiste is voldaan wanneer een nationale wet het herstel van gebreken in de informatie met betrekking tot de beschuldiging geforceerd vertraagt. Concreet gezegd: wanneer de openbare aanklager, zoals in het hoofdgeding, de bereidheid toont om de gebreken in de tenlastelegging (tegenstrijdigheid, onduidelijkheid, onvolledigheid) te herstellen, maar de nationale wet dat niet toelaat.

- 42 Volgens artikel 6, lid 3, van richtlijn 2012/13 moet uiterlijk op het moment dat aan een rechter de tenlastelegging wordt voorgelegd, gedetailleerde informatie worden verstrekt over de beschuldiging. Het Hof heeft reeds in punt 99 van het arrest ██████ (C-612/15) uiteengezet dat het laatste moment voor het verstrekken van gedetailleerde informatie over de beschuldiging moet liggen voor het inhoudelijke onderzoek van de zaak. Het staat aldus toe dat deze informatie wordt verstrekt nadat de zaak voor de rechter is gebracht, meer bepaald: tijdens de voorbereidende zitting waar de vraag aangaande gebreken in de tenlastelegging wordt besproken. Daarom blijkt uit artikel 6, lid 3, van richtlijn 2012/13, in de uitlegging die daaraan door het Hof is gegeven in punt 99 van het arrest ██████ (C-612/15), geen beletsel voor het herstellen van gebreken in de tenlastelegging tijdens de voorbereidende zitting.
- 43 De nationale wet sluit deze mogelijkheid nadrukkelijk uit, door een eigen striktere en letterlijke uitlegging te hanteren van het recht op informatie over de beschuldiging, namelijk dat de gedetailleerde informatie over de beschuldiging moet worden verstrekt bij de indiening van de tenlastelegging bij de rechter; op een later tijdstip, derhalve door het herstellen van de tenlastelegging tijdens de voorbereidende zitting, is dat niet mogelijk. Indien de tenlastelegging gebreken vertoont, wordt daarom de gerechtelijke procedure beëindigd en de zaak naar de openbare aanklager terugverwezen, die een nieuwe tenlastelegging opstelt, welke aan de rechter wordt overgelegd. Aldus wordt de verstrekking van gedetailleerde informatie over de beschuldiging met de nieuwe tenlastelegging gewaarborgd en wel met de indiening ervan bij de rechter.¹
- 44 Derhalve rijst de vraag of deze striktere nationale uitlegging van het recht van de beklaagde op informatie over de beschuldiging beantwoordt aan de echte bedoeling van artikel 6, lid 3, van richtlijn 2012/13.
- 45 Volgens artikel 47, tweede alinea, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”) moet een vervolging binnen een redelijke termijn worden behandeld. De vraag rijst of er sprake is van een weloverwogen reden voor de in de nationale wet voorziene vertraging aangaande het herstellen van gebreken in de tenlastelegging, waarbij deze vertraging enige maanden tot enige jaren kan duren. De redenen voor deze vertraging zijn het dwingende nationale vereiste dat de gerechtelijke procedure alleen mag worden geopend op

¹ Er bestaan twee uitzonderingen: herstel van een kennelijk feitelijke fout en wijziging van de beschuldiging na het aanvoeren van nieuw bewijs.

basis van een volmaakte tenlastelegging en de ontbrekende mogelijkheid om deze te herstellen nadat de gerechtelijke procedure is geopend.

- 46 Volgens artikel 82, lid 2, VWEU kunnen bij richtlijnen minimumvoorschriften worden vastgesteld, hetgeen de lidstaten niet verhindert hun hoger niveau van bescherming te handhaven; deze richtlijnen houden rekening met de bijzonderheden van de rechtstradities van de lidstaten. Derhalve rijst de vraag of de nationale regeling geen voorrang heeft boven richtlijn 2012/13, zoals die door het Hof is uitgelegd in zaak C-612/15, aangezien de nationale regeling een identiek of zelfs hoger niveau van bescherming biedt en dat baseert op de nationale rechtstradities.
- 47 De beklaagde ontvangt kwantitatief en kwalitatief gelijke informatie over de beschuldiging (verduidelijking in geval van een onduidelijke, onvolledige of tegenstrijdige tenlastelegging). Deze verduidelijking kan onmiddellijk ter zitting worden gegeven (een mogelijkheid die richtlijn 2012/13 overeenkomstig de uitlegging van het Hof in zaak C-612/15 toelaat), zij kan echter ook na een vertraging van enige maanden worden gegeven, volgens het dwingende vereiste van de nationale procedure.
- 48 Tegelijk kan worden aangenomen dat het nationale recht een hoger niveau van bescherming biedt, omdat volgens de nationale regeling de herstelde beschuldiging in een samenhangende tekst is opgenomen, terwijl er bij het herstellen van de gebrekkige beschuldiging ter zitting sprake is van twee teksten, de oorspronkelijke gebrekkige tenlastelegging en de daarop betrekking hebbende verduidelijkingen. Bijgevolg is het niveau van bescherming met betrekking tot het recht op informatie volgens de nationale wet identiek of zelfs hoger dan dat overeenkomstig richtlijn 2012/13.
- 49 Bovendien moeten overeenkomstig artikel 82, lid 2, VWEU de nationale rechtstradities in aanmerking worden genomen. Het openen van een gerechtelijke procedure op basis van een tenlastelegging zonder gebreken is van wezenlijk belang voor het nationale rechtsbegrip. Hoewel de Konstitusies op grond van de noodzakelijkheid een redelijke termijn te waarborgen en om redenen van proceslogica erop heeft gewezen dat het niet in strijd zou zijn met de grondwet, wanneer er een mogelijkheid zou komen om gebreken in de tenlastelegging te herstellen tijdens de gerechtelijke procedure, is deze uitlegging noch door de nationale wetgever, noch door de rechtspraak overgenomen.
- 50 Derhalve rijst de vraag of de nationale wet, door de mogelijkheid uit te sluiten tijdens de terechtzitting de beschuldiging te verduidelijken en daarmee in strijd is met het arrest ██████ (C-612/15), het beginsel van voorrang van het Unierecht schendt.
- 51 Toepassing van het beginsel dat de waardigheid moet worden gewaarborgd. Dit heeft twee vormen. Op de eerste plaats staat de menselijke waardigheid overeenkomstig artikel 2 VEU en artikel 1 van het Handvest. De nationale

regeling betreffende de oproeping biedt derden de gelegenheid ervan kennis te nemen dat de betrokken persoon beklaagde is in een strafprocedure of door een strafbaar feit is benadeeld. Hoe vaker een persoon wordt opgeroepen, des te waarschijnlijker dat wordt. Derhalve zou minder afbreuk worden gedaan aan de menselijke waardigheid wanneer de noodzakelijkheid om een gerechtelijke procedure te beëindigen en terug te verwijzen naar de openbare aanklager om een nieuwe tenlastelegging op te stellen, wordt vermeden. Op de tweede plaats staat de professionele waardigheid, overeenkomstig artikel 31 van het Handvest, in casu de professionele waardigheid van de rechters en de openbare aanklagers. Een nationale wet die geen procesrechtelijke maatregel biedt om vormfouten in de tenlastelegging onverwijld te herstellen, hoewel dat door de aanklager en door de verdediging wordt gewenst en door de rechter redelijk wordt geacht, veroorzaakt een gevoel van professionele hulpeloosheid. Een wet die de magistratuur verplicht te voldoen aan het vereiste van een redelijke termijn en hen vervolgens een duidelijk en normaal juridisch instrument daarvoor (herstellen van een gebrek in de tenlastelegging tijdens de zitting waar dat gebrek is vastgesteld) ontnemt, door hen te verplichten een ander instrument toe te passen dat tot een vertraging van meerdere maanden leidt, schendt hun professionele waardigheid.

Praktische doeltreffendheid van een prejudiciële beslissing

- 52 Noch artikel 6 van de richtlijn, noch artikel 47, tweede alinea, van het Handvest regelen de procedure betreffende het herstel van inhoudelijke gebreken in de tenlastelegging; zij hebben om die reden geen rechtstreekse werking. De uitlegging door het Hof, waarom wordt verzocht, kan geen nieuw nationaal rechtsfiguur tot herstel van gebreken in de tenlastelegging bewerkstelligen, het arrest van het Hof kan namelijk zelf niet de basis vormen voor het herstel van gebreken tijdens de voorbereidende terechtzitting.
- 53 Niettemin kan de uitlegging, waarom wordt verzocht, ertoe dienen dat de verwijzende rechter een eigen uitlegging geeft van het nationale recht, waarbij hij tot een resultaat komt dat verenigbaar is met de conclusies van het Hof met betrekking tot een passende processuele handelwijze om gebreken in de tenlastelegging te herstellen. Concreet bestaat de mogelijkheid dat het Hof oordeelt dat de bepalingen van artikel 248, lid 5, nr. 2, juncto lid 1, nr. 3, juncto artikel 249, lid 4, nr. 1, wetboek van strafvordering (inhoudende dat bij gebreken in de tenlastelegging de gerechtelijke procedure moet worden beëindigd en de zaak moet worden terugverwezen naar de openbare aanklager om een nieuwe tenlastelegging op te stellen) niet in overeenstemming zijn met het Unierecht, voor zover zij algemeen en zonder uitzondering in alle gevallen worden toegepast, zelfs wanneer de vastgestelde gebreken met een onmiddellijke verduidelijking van de openbare aanklager tijdens de voorbereidende zitting zouden kunnen worden hersteld. In dat geval zou de verwijzende rechter bevoegd zijn om deze bepaling buiten toepassing te laten. Volgens de nationale uitleggingsregels zou de verwijzende rechter de meest overeenkomende nationale rechtsfiguur toepassen, namelijk dat tot herstel van een kennelijk feitelijke fout overeenkomstig

artikel 248a, lid 1, wetboek van strafvordering. Daarmee zou de openbare aanklager de mogelijkheid krijgen om onverwijld (indien noodzakelijk, binnen een termijn van zeven dagen) de gebreken te herstellen. Alleen wanneer de openbare aanklager deze niet kan herstellen, zou de verwijzende rechter de gerechtelijke procedure beëindigen en de zaak voor het opstellen van een nieuwe tenlastelegging terugverwijzen. Een dergelijke uitlegging zou ook overeenstemmen met het desbetreffende oordeel van de Konstitutsionen sad.

- 54 Bovendien zou de uitlegging van het Hof van wezenlijke betekenis zijn voor de toetsing of het recht van de beklaagde op informatie is gewaarborgd door de in tweede of derde instantie met het hoofdgeding belaste nationale rechters. Meer bepaald: wanneer het Hof zou oordelen dat met het herstellen van de gebreken tijdens de voorbereidende terechtzitting het recht van de beklaagde om te vernemen waarvan hij wordt beschuldigd, zou worden gewaarborgd, dan zouden de hogere instanties de beslissing ten gronde van de verwijzende rechter niet kunnen vernietigen omdat dat recht is geschonden. Dat is namelijk geschonden wanneer de gebreken in de tenlastelegging niet met inachtneming van de nationale wet worden hersteld en het herstel derhalve nietig is. Op deze wijze zou de toepassing van de nationale wet overeenkomstig de uitlegging van het Hof zijn gewaarborgd.
- 55 Ten slotte zou de uitlegging door het Hof een aansporing vormen voor de nationale wetgever om de regeling aangaande het herstellen van gebreken in de tenlastelegging dienovereenkomstig te wijzigen.